

so od ustanove popotnoma isključena, tudi ako bi bila v vidu samo investicija njenega premoženja.

V ostalem pa statuti ustanove ne stavijo podjetnosti nobenih meja; otvorijo se lahko nove produkcijske panoge, nova podjetja, nova trgovska skladišča i t. d. Toda taki novi obrati kakor tudi stari se ne smejo prodati; v slučaju, da njih vzdrževanje ne bi bilo ekonomsko opravičljivo, se morajo likvidirati in razpustiti. Sedeš novih obratov je neomejen ter je lahko v tu- ali inozemstvu; toda matični obrati se ne smejo nikdar prenesti iz Jene ali iz njene neposrednje bližine.

Kar se tiče trgovskega cilja obratov, tedaj naj ta v smislu statutih ne zasleduje predvsem kolikor mogoče velikega čistega dobička, temveč naj stremi za čim višjim celokupnim donosom, ker se le tako lahko spojita sredstvo in cilj ustanove. Tako so n. pr. mezde, ki so sicer breme vsakega podjetja, pri tej ustanovi delni in glavni cilj donosa; one se ne pojavljajo pri bilanci podjetja samo na strani izgube, temveč tudi na strani dobička.

Civilna geometarska praksa i građevinski inženjeri

Na članak, koji je izašao u Glasniku br. 5 i 6 god. 13 pod naslovom: „Civilna geometarska praksa i građevinski inženjeri“. Čast nam je podnijeti slijedeću dopunu:

U pogledu naučne spreme, koja je bila propisana za osobe koje su htjele dobiti ovlaštenje za vršenje civilno geometarske prakse na teritoriji bivše Kraljevine Hrvatske i Slavonije do ujedinjenja u današnju našu zajedničku državu Kraljevinu Jugoslaviju, razlikuju se 2 razdoblja. Prvo razdoblje bilo je od godine 1877 do god. 1911, a drugo od god. 1911 do ujedinjenja.

U prvome razdoblju propisana je bila kvalifikacija naredbom bivše Kraljske hrvatsko slavonske zemaljske vlade, odjela za unutarnje poslove od 26 II 1877 broj 15660 ex 1876, kojom se izdaju propisi tičući se ovlašćivanja civilnih tehnika za izvršavanje mjerništva.

Prema ovoj naredbi postajale su 4 kategorije osoba, koje su mogle dobiti ovlaštenje za geometrične izmjere i to:

1. ovl. civ. inženjeri;
2. ovl. građevni mjernici;
3. ovl. civilni mjernici

4. ovl. civilni zemljomjeri.

Na 1) Ovl. biv. inženjeri dužni su bili dokazati, da su izučili visoku tehničku školu sa nižom i višom geodezijom.

Na 2) Ovl. građevni mjernici dužni su bili dokazati, da su na tehničkoj školi to jest na srednjoj tehničkoj školi kao što je bila graditeljska škola u Zagrebu stekli osposobljenje, da mogu izvoditi geometričke izmjere svake vrsti, a napose da mogu izvoditi triangulaciju i nivelaciju, tn trigonometričko i barometričko mjerenje visina.

Na 3. Ovl. civ. mjernici dužni su bili dokazati, da su svršili gornju realku ili gimnaziju, te na posebnom ispitu dokazati, da su se izobrazili u svim novijim vrstama izmjere, napose u triangulaciji, nivelaciji mjerenju visina it.d., te da su u svim ovim poslovima praktički uvježbani t.j. dužni su bili položiti teoretski i praktični ispit iz cijele niže geodezije.

Na 4) Ovl. iiv. zemljomeri niiesu bili dužni dokazati više naobraženje, već su morali na posebnome ispitu posvjedočiti, da su uvježbani u praktičnom snimanju kutnim zrcalom i mjerničkim stolom, te da premjerene površine proračunati i dijeliti znadu. Zemljomjeri su se ovlašćivali za samostalno mjerenje prostora do 20 jutara u onim krajevima gdje ovl. civ. mjernika, a u pravilu su se imali upotrebljavati kao pristavi ovl. civ. mjernika.

Bivša zemalska vlada Kraljevine Hrvaiske i Slavonije strogo se je držala ove naredbe, te nitko nije mogao dobiti ovlaštenje za geometrične izmjere tko nije mogao dokazati teoretku i praktičnu izobrazbu propisanu za jednu oo gore navedenih četiri kategorija. Pošto su ali apsolvenci bivšeg višeg šumarskog učilišta i bivših kadetskih škola obzirom na svoje srednje izobrazovanje bili izravnani sa realnim i gimnazijalnim maturantima to su i oni mogli dobiti ovlaštenje za ovl. civ. mjernika, ako su položili teoretski i praktični ispit iz cijele niže geodezije, propisan za one apsolvence realke ili gimnazije, koji su htjeli dobiti ovlaštenje za vršenje prakse kao ovl. civ. mjernici.

U drugome razdobju t.j. od god. 1911do ujedinjenja određene su bile naredbom Bana kraljevine Hrvatske i Slavonije od 31 ožujka 1911 broj III/C1070 dvije kategorije civilnih tehnika, koji su mogli biti ovlašteni za vršenje civilno geometarskih radova, a to su bili:

- 1) Civilni inženjeri;
- 2) Civilni geometri.

Civilni inženiri morali su imati diplomu visoke tehničke škole, a civilni geometri svjedodžbu, da su položili sa uspjehom državni ispit u kojem specialno ustrojenome geodetskom tečaju.

Poslije god. 1911 nitko nije dobio ovlaštenje za vršenje civilno geometarske prakse, ako nije bio ili

1) diplomirani inženjer za diplomom onoga odjeljenja neke visoke tehničke škole, koje je imalo u naučnoj osnovi nižu i višu geodeziju. — Ili

2) apsolvant kojega specialno ustrojenoga geodetskoga tečaja, u koji su se tečaj mogli prijaviti samo apsolvanti realke ili gimnazije sa položenim ispitom zrelosti.

Ovom je ali naredbom u prelaznim ustanovama priznato pravo na daljnje vršenje geometarske prakse svim osobama, koje su do tada stekle to ovlaštenje na temelju prijašnje naredbe od god. 1877 tim dodatkom, pa ovl. građevni mjernici i ovl. civilni mjernici stupaju u ovlast civilnih geometara, a ovl. civ. zemljemeri, da mogu i dalje vršiti praksu u djelokrugu, koji im je bio propisan naredbom od god. 1877 dok je glede nove vlasti za civ. zemljomjere u toj naredbi bilo izričito navedeno, da se zemljomjersko ovlaštenje ne može u buduće više nikome podijeliti.

Podloga za geodetske radove svih nabrojanih kategorija civilnih tehnika bile su, a i danas su juš katast. mape sastavljene po katast. organima, a kao školska izobrazba katastarskih mjernika bila je propisana tehnička visoka škola ili — u pomanjkanju takvih apsolvata — srednjoškolska matura i praktična te teoretska naobrazba ona ista, koja je po napred spomenutoj naredbi od god. 1877 bila propisana i za ovl. civ. mjernike. Prema tome — izuzev ovl. civ. zemljomjera, kojih ima međutim neznatan broj i sa vrlo ograničenim djelokrugom rada — stručna izobrazba ovl. civ. tehnika, koji su imali pravo na vršenje geometarskih radova bila je ili jednaka ili onoj, koju su imali i katast. mjernici ili kod nekih kategorija i iznad ove, a o samoj teoretskoj i praktičnoj spremi katast. geometara izjavljivali su se poznati geodetski stručnjaci vanredno povoljno.

Sve su dakle geodetske radnje na području današnje savske banovine a koje područje obuhvata gotovo cijelu teritoriju bivše kraljevine Hrvatske i Slavonije, izvršavane, a i danas se izvršavaju od takvih osoba, koje imaju potpunu stručnu spremu za onu vrstu geodetskih radova, koju po svome djelokrugu ovlaštenja i po svojoj stručnoj spremi u izvedbu preuzimaju, pa

se samo radi o savjesnosti sa kojom će pojedinac izvršiti rad, koji je na izvedbu preuzeo, dok se stručnoj spremi nijednog ovl. civ. inženjera, geodeta; geometra bivšega građevnoga mjernika ili zemljomjera na području savske banovine ne može nikakav objektivni prigovor staviti.

Za udruženje geometara i geodeta kraljevine Jugoslavije, sekcija savske banovine u Zagrebu.

Tajnik,
Dragutin Jemrić

Pretsjednik,
Kurent

Предлог Правила Међународног Савеза Геометара

I. СВРХА УСТАНОВА!

а) Да удружи удружења (дипломираних, овлашћених, службених?) геометара, а исто тако и лица, надлештва, установи, предузећа ит.д. ових земаља, који се баве одрђивањем власништва на земљишту у техничком, правном и финансијском погледу, као и сродним наукама.

в) Да организује односе међу појединим удружењима.

с) Да би се упознале социјалне прилике геометара свакога народа, како би се омогућило свакому да примени остварена побољшања.

д) Да бодри и помзже истраживања и проналаске, који су корисни, те да их обзнањује.

е) Да изједначи стручну наставу, како би се водило рачуна о новим методама.

ф) Да олакша индивидуалне односе и измене лица међу колегама разних земаља.

II. ПРОГРАМ

Савез остварује напред наведене сврхе организујући:

а) Међународне конгресе, где су позвани сви геометри.

в) Састанке специјалних комисија, којима је поверен студиј једнога или више одређених питања.

с) Годишње састанке делегата одређених од Генералне дирекције Савеза.

д) Конференције, изложбе и јавне пробе на којима се показују методе или инструменти.

е) Међународни извештај (тримесечни, полугодишњи, годишњи?), нарочито уређен за то да обавештава о састанцима као и о административном и техничком раду Савеза.

ф) Достављање члановима и међусобну измену описа свакога порекла, који расправљају питања важна за струку.

У Савезу је заррађено овако уплитање у политичка и верска питања као и у расне спорове. Стручна удружења сваке народности одређују своје делегате по својем нахођењу.

III. ОРГАНИЗАЦИЈА САВЕЗА.

3) Чланови Савеза могу да буду :

а) Удружења стручњака, чије главно занимање одговара следећој дефиницији: Геометар је онај, тко одређује положај (седиште место) власништва и тко се бави топографијом и нивелањем, премером зграда, мелиорацијама земљишта; једном речи свима питањима, која се тичу идентификација, премера, процене и одржавања власништва, на непокретностима као и свих техничких, правних и економских питања и наука, која су у вези са овим разним задацима.

Ова удружења чине ослонац Савеза и служе као посредници између њега и својих чланова.

б) Поједини чланови (особе, власти, установе, предузећа ит.д.), који се баве било с гледишта техничкога, јуридикскога, административнога или материјалнога питањима, која се одnose на геометарску струку.

в) Личности, које су изабране за почасне чланове ради услуга учињеник Савезу или које су нарочито заслужне за Савез, односно струку.

Бира их главна скупштина већином од најмање 4-5 гласова.

Почасни чланови су ослобођени свакога плаћања чланарине.

4). Свако стручно удружење чини с правнога гледишта потпуно независну групу и везано је за Међународни Савез само бројним стањем својих чланова.

5). Свако кој жели да суделује у Међународном Савезу геометара мора поднети писмену молбу Сталном одбору. О примању стручних организација одлучује на предлог Сталнога одбора годишња Скупштина делегата, или ако је потребно циркларима.

О примању појединих чланова расправља Стални одбор.

6). Чланство престаје оставком.

Стручна удружења или поједини чланови, који кваре углед Савеза, или који раде противно интересима или његовој сврси, могу били искључени са $2/3$ гласова главне скупштине.

Чланови, који иступе, немају никаквога права на имовину Савеза.

IV. ОРГАНИ САВЕЗА.

7). Органи Међународног Савеза јесу:

Главна Скупштина, Скупштина делегата, Стални одбор, По ереници за преглед рачуна, Међународни конгреси.

8) *Главна Скујшћина.*

а) Редовне главне скупштине држе се увек у очи отварања међународних конгреса.

б) Главна скупштина одобрава извештај претседника, вођење рачуна и буџет. Она поставља намештенике Сталнога одбора и Комисија за студије.

в) Она одређује, на предлог Скупштине делегата, Стални одбор и прима за чланове народна удружења и поједине чланове.

г) На главној скупштини овако стручно удружење, које има бар 10 чланова, располаже са једним гласом до 50 чланова, а најмање са 2 гласа преко тога броја, јер се сваких даљих започетих 50 чланова сматра као потпуна педесетица.

д) Број гласова, признатих било којему удружењу једне земље не може да буде већи од 10. Поједини чланови једне земље, где нема стручних удруже, имају право на један глас за 50 особа.

ђ) Свако удружење може да овласти неко одређено лице да гласа место њега.

е) На главним скупштинама присутна лица (а нису делегати Прим- Ур.,) која припадају удружењима, која су чланови Савеза, као и поједини чланови имају саветујући глас

ж) Код гласања, ако је број гласова једнак, одлучује глас претседника.

з) Свака редовна савезна главна скупштина пуноважно расправља без обзира на орој присутних или заступаних чланова.

9) Скупштина делегата.

а) Скупштина делегата састоји се из преставника стручних удружења и појединих чланова сваке земље.

б) Скупштином управља Стални одбор, и она редовно заседа сваке године, а безусловно пре свакога конгреса.

в) Стручна удружења сваке земље зачлањена у Савезу, која имају бар 10 чланова одређују свако по два делегата.

Сваких (10, 20, 50?) појединих чланова сваке земље, могу да буду претстављени једним делегатом, али поједини чланови ове земље не могу имати више од 2 делегата.

г) Делегати могу да пренесу своје право гласа на друге, тако да један делегат има право да гласа место другог или да буде заступан, ако је спречен присуствовати. Мандати делегације морају бити оверени писмом мандатора пре почетка седница.

д) Чланови Сталнога одбора, који нису делегати имају На скупштини делегата само конзултивни глас. У случају једнаког броја гласова одлучује глас председника,

ђ) Трећина делегата може тражити од одбора сазив ванредне главне скупштине.

10) а) Скупштина делегата расправља о питањима, која треба да проучавају специјалне комисије или Стални одбор. Она одређује дневни ред главне скупштине и одлучује о месту и дану нареднога конгреса. Одлучује о радном програму Сталног одбора између два конгреса.

б) Сутрадан иза закључка конгреса састаје се скупштина делегата да реши о жељама и резолуцијама изнетим на конгресу као и да регулише рачуне.

в) Скупштина делегата расправља и прима буџет, који је спремио Стални одбор.

г) Она мења, према потреби, унутарњи пословник и подноси евентуалне измене Правила главној скупштини на одобрење.

д) Она предлаже чланове комисија који на конгресу расправљају стручна технички и научна питања.

ђ) Скупштина делегата подноси предлог главној скупштини.

11) Стални одбор.

а) Одбор се састоји из седам чланова из пет разних земаља.

б) Главна скупштина најпре бира претседника, сталнога генералнога секретара и благајника.

в) Ови чланови часништва одбора треба да припадају по могућству истој земљи. Ова земља се мења на свакој главној скупштини.

г) Главна скупштина одређује затим два потпретседника и два члана одбора, од којих је сваки из друге земље (на предлог скупштине делегата.)

д) Један од ова четири члана мора да буде биран од часништва које оступа, а други између чланова одбору, који оступа.

Стални секретар може бити одмак биран, чим добије разрешницу.

ђ) Мандат чланова одбора траје до идуће главне скупштине.

е) Ликвидацију административних питања односећи се на конгрес одржан истовремено са главном скупштином за период година између два конгреса ваља да изврши одбор који оступа.

ж) Ако се за време вршења дужности упразни место смрћу или демисијом, земља или заинтересована група биће позвана да одреди заменика, чије функције престају на следећој главној скупштини.

12. а) Стални одбор води финансије Савеза према буџету изгласаном по Скупштини делегата.

б) Он одржава везу међу стручним удружењима и појединим члановим свих земаља, достављајући им одлуке, публикације, студије, иницијативе и т. д. Савеза.

в) Будно пази да се исвршују радови, који су поверени специјалним комисијама и централизује њихове односе.

г) Доставља народноме удружењу земаља, где такво постоји документа, жеље, резолуције, жалбе, које треба да се поднесу владама.

д) Одређује редактивни одбор Савезнога међународнога извештаја.

ђ) Припрема скупштине делегата и предлаже им дневни ред.

е) Сарађује са стручним удружењем, којему је поверено организовање међународнога конгреса и утврђује с њим програм.

ж) Стални одбор састаје се најмање три пута годишње, а по правилу у земљи седишта чланова часништва.

13. *Стални секретаријат.*

а) Секретару одређеном по главој скупштини мора бити омогућено да посвети овој функцији у целости потребно време за извођење дужности поверених Сталном одбору, које су означене у претходном члану, да би се обезбедио континуитет задатака, радова, студија и т. д. које су одредили Конгреси, Скупштине делегата и Одбор.

б) Стални секретар мора бити стручњак, који има солидно техничко образовање и који се довољно бавио својом струком, да може познати потребе и аспирације геометара.

в) Он мора да познаје бар два главна језика а по правилу да станује у месту седишта председника.

г) Он је плаћен за своје функције. Његове хонораре одређује Скупштина делегата на предлог Сталнога одбора.

Његове функције престају са периодом између два конгреса. Оне се могу одмах обновити.

д) Он присуствује се одлучујућим гласом свима седницама Одбора, Скупштине делегата, главне скупштине и евентуално специалних комисија, те саставља записнике тих седница.

ђ) Он се брине о вођењу финансија Савеза под руководством благајника, кога је изабрала главна скупштина.

14) *Повереници за преглед рачуна.*

а) Поверенике за преглед рачуна и два њихова заменика поставља Скупштина делегата за исто време које важи и за Одбор.

б) Њихова је задаћа да бдију над уредним вођењем финансија Савезове имовине. Благајник им подноси благовремено рачуне пре годишње скупштине делегата, да би их могли оверити и да би се омогућило подношење писмеиога извештаја о овери.

15) *Конгрес*

а) Техничке и научне скупштине Међународнога Савеза геометара примају облик међународних конгреса, на које су позвани сви званични чланови. Сем тога могу се чинити и друга позивања.

б) Међународни конгреси се држе најмање сваке пете године у граду оне земље, коју је одредио предходно конгрес, и чија је влада примила на себе да да моралну и стварну потпору дозначивши златну субвенцију.

в) Народни конгрес може се одржати исте године само у истому граду као и међународни конгрес.

г) Конгресима је сврха да учесници буду обавештени и да саслушају предавања чланова Савеза или страних лица.

д) Рад конгреса обавља се у пленарним седницама или у седницама комисија.

ђ) Право гласа имају: у пленарним седницама сви присутни чланови, ако се ипак не ради о одлукама које припадају органима управе Савеза, у седницама комисије само члановима комисија.

е) Конгресе организације локална комисија у сарадњи са Сталним одбором.

ж) Стални одбор утврђује коначно дневни ред пленарних седница конгреса и руководи седнице.

з) Пленарне седнице могу да буду у исто доба када и главна скупштина.

Организовање дочека и других свечаности препуштено је на вољу стручноме удружењу земље где се држи конгрес.

16) а) Техничке и научне комисије бирају на својим седницама претседника и известиоца. Комисије имају право да се потпуњују кооптирањем. На последњој пленарној седници конгреса известиоци укратко извешћују о резултатима радова комисија и предају извештаја за штампу,

б) Ученици конгреса могу присуствовати као слушаоци седницама комисија, али у принципу само чланови комисија могу узимати реч.

в) Има се штампати извод саопштења конгресу као и извештаја комисија, жеље које је она изразила, списак учесника и излагача.

г) Стални секретар има да посредује доставу публикација, које се односе на конгрес.

V. ФИНАНСИЈСКА СРЕТСТВА САВЕЗА.

а) Савез налази потребна сретства за реализовање сврха, која си поставило у чланарини својих чланова, субвенцијама влада, даровима и завештањима појединаца или предузећа.

Уписнина.

б) Свако стручно удружење код примања за члана плаћа на име уписнине 100 златних франака. Члан појединац 20 зл. фр., фирма инструмената или прибора 100 зл. фр. Јавно или приватно надлештво 100 зл. франака.

Годишња чланарина.

в) Свако стручно удружење плаћа сталну годишњу чланарину од 100 зл. франака, а сем тога 0,50 франака за свакога члана удружења. Члан појединац 10 зл. франака, фирма 20 зл. фр. јавно или приватно надлештво 50 франака.

18) Дојунске одредбе.

а) Оне одредбе, које нису садржане у овим Правилима, а укажу се као потребне за напредак Савеза биће провизорно редиговане по Сталноме одбору у форми унутарњег пословника, који ће се поднети на одобрење главној скупштини.

б) Измена Правила може извршити само главна скупштина.

в) Са јуридичкога гледишта веродостојан је француски (немачки) текст.

Ова правила примала је главна скупштина петог међународнога конгреса геометара у Лондону дне . . . . 1934.

Примедба уредништва

У 4. свесци нашега часописа из 1930 г. приказан је историјски постанак Међународнога Савеза Геометара, из којег се види да су прва Правила донета 1926 године.

Иредлог, који доносимо по жељи управе Савеза, је измена тих првих Правила, а главна је сврха тој измени да се креира Генерални Секретаријат који раније није постојао, како би се одржао континуитет рада целе ове организације.

Предлог правила биће поднет на одобрење тек 1934 г, главној скупштини у Лондону, али је већ прошле године о њему дискутовао Стални одбор у Варшави, а биће о њему говора и на седницама ове године у Риму.—

У Варшави је замерено предлогу највише то, што уводи „чланове појединце“, међу осталим фабриканте инструмената; тако да је преставник Енглеске најавио иступање енглескога удружења из Савеза, ако би та одредба била прихваћена.

Предвиђају се пречишћавања одредаба, која су преузета из разних Правила. Тако н. пр. ни сама дефиниција геометарскога позива у тач. 3. под III. Предлога није сретна.

Премало истиче техничку сврху геометарскога рада, а правна сврха („геометар је онај, што одређује положај земљишнога власништва“) није правнички тачна ни исцрпна.

Примедбе к овому предлогу Правила ставиће Главна Управа на дневни ред наредне годишње скупштине нашега Удружења.

Моћ још увек остаје право, али моћ целине ограничава моћ појединца.

Већ два месеца како на све стране круже летци извесне господе, већином нечланова нашег Удружења, а у којима се осуђује рад конгреса геом. и геодета у Љубљани и рад Удружења у опште. Цео летак проткан је нетачностима са јасном тенденцијом, која из сваког ретка провирује. Некако на меру да полемисемо са оним који нису позвани да даду суд о раду Удружења, а још мање скупштине, и Конгреса, али у интересу истине и ради обавештења свих заинтересованих чланова удружења дајемо следеће обавештење.

Одлуке Конгреса и Скупштина.

На основу правила Удружења геом. и геод., највећи наши форуми су скупштине, на којима се доносе одлуке, решења и резолуције, којим се ставља у задатак Гл. Управи, да их сprovede у живот, у колико је могуће. Јединствена је овогодишња скупштина, где су се сва питања, све одлуке, сва решења и напоследку резолуција, примљена једногласно. Понављамо да је ово јединствен случај у историји развитка нашег удружења за свих 14 година. Вратили смо се са конгреса поносни, што смо сви били очевидци, да је то била прва и једина радна скупштина, која је донела одлуке, одобрила досадашњи рад Удружења и одредила правац рада и линију кретања удружења, без скретнице лево, десно, за постигнуће заједничког циља. Резиме свега оног што је на скупштини у Љубљани донесено, а против ког су господа устала изражено у првом делу резолуције. Дословни текст првог дела резолуције гласи:

Констатирујемо жалосну чињеницу, да је здравствено стање геометара новог премера услед иррегуларних радова и

шешких животињних услова пошало најважније сшалешко шшшање.

Ово би се сшање могло шошравиши само на шај начин, ако би Минисшарсшво финансија:

1) Оболим службеницима омогушило лечење, сшшм шшо би шшакве особе шошавило на шшаква месша где им је могушно личење, али их за извесно време ослободило најорнога рада.

2) Укинуло шаушални сшштем шлаћања шшеренских награда, јер је шај сшштем шшешшан шо државу и сшшалеж. Овај сшштем услед несолидне конкуренције доводи до квалишшашивно ршавих радова и шшешшан је шо здраље геомешшара. Већ свршене радове шо овом сшштому обрачунашшшо шо шшравилнику.

3) Укинуло досадашње радно време од изласка до заласка сунца за рад на шшерену, као и шшрековремено дневно и ношно канцелариско радно време; шшшо шшроисшло уобичајено радно време, које важи у осшшалим државним надлешшшвима.

4) Све законе, уредбе и шшравилнике који регулишу однос осшшалих државних службеника шшримешшавало и на државне геомешшаре.

Тек што је Гл. Управа приступила спровођењу појединих одлука у живот, појављује се киша летака, упућених са апелом на чланове и нечланове Удружења, у којима се траже потписи, да би се осудио рад удружења и поступак конгреса, како се у тим летцима каже.

1) **Шта је прави циљ ових летака.** Примивши овакве летке, где чланови апелују на чланове удружења, летке са мало фразе, без икакве садржине, без икаквог смисла Гл. Управа сматрала је да је бесмисаено, излишно, просто смешно давати одговоре. Јер сваком свесном геометру јасна је њихова тенденција, али су је у завијеној форми изнели, а која иде за тиме, да онемогући рад управе и остварење одлука скупштине, да доведу удружење до прешшашњих трзавица, да скрену пажњу Гл. Управе на борбу према њима, а тиме самим онемогуће рад и спровођење резолуције у живот, а то произилази из осешшћања побуђености да изложе своје гледиште политици и раду удружења, његове управе и одлука Конгреса.

2) **Вође акције и потписници летака.**

Досада је нечувени пример да рад једног позитивног Удружења осушшјују и мешају се чак шта Више у одлуке скуп-

штине нечланови удружења, они који нису позвани они који немају моралне квалификације, нити моралног права за то. Интересантно је да су потписници већином шефови кат. управа са особљем, делом шефови секција и инспекциони органи, док првобитни летак од 16 потписника 10 су чинов. Опш. Гр. Београда, они који нису на својим леђима окусили паушални систем, због чега ово и напомињемо, док геометара са новог кат. премера нема ни 2%. Лепа парада, и нама ништа друго не остаје већ да им на њиховим побудама кажемо: „хвала“. Зашто је ово бар нама геометрима је јасно.

3. Имамо ли моралног права да тражимо укидање паушала и сме ли удружење нешто тако рећи. Наше чиновничко достојанство захтева да будемо једнаки са другим чиновницима одговарајућих квалификација, искрена жеља, да наш рад, како нама, тако и онима који радовима руководе, послужи на част, дају нам пуно морално право, да свој глас дигнемо противу тога. Наша савест, наша правила (6. чл. 4) наша заклетва, то нам налажу. Зар се не би тад највећи геодетски форум огрешило, ако би прешао преко нечега, што дубоко задире у интересе државе, струке и стаљежа, не указујући меродавним факторима на последице, које би произишле, а тиме и скинуло моралну одговорност са себе.

4. Рад Удружења и материјално обезбеђење чланова Удружења. Ова гл. управа и управе секција, ни на једном скупу, нити на једном конгресу, ни у једној претставци меродавним факторима нису тражили повећање материјалних издатака за геометре и геодете, ово из разлога на општу економску и привредну ситуацију у земљи. Сви наши захтеви, сви наши апели, све наше преставке, све наше молбе и решења скупштинска, свим одлукама и резолуцијама, молили смо и молимо да одредбе Закона, Уредаба и Правилника, које регулишу материјалне односе других државних службеника, буду примењиване и према геометрима. То је све, што је Удружење молило и захтевало. Заборавили смо више на специјални додатак који смо примали, као награду за пренапорни рад. Заборавили смо и на 10% што је геодетима због њихове више академске спреме исплаћивано. Задржали смо се г-до на молби примене позитивних земаљ. закона. Је ли то г-до „*дамагошко голицање*“.

5). Ђаци и професори. Инпутира нам се да смо устали чак и против својих професора, изволите г-до то прво објас-

нити, докажете, јер фразе без доказа веома су штуре, као што је и цео летак. Ову нетачност са индигнацијама одбијамо, јер смо ми поносни што се у нашој средини, у нашим редовима налазе најугледније геодетске личности Загребачког и Београдског Универзитета, као и из свих Средњих техничких школа, о којима никад нико није нешто тако, ни рекао, ни приметио, чак ни помислио. Удружење је истина устало с правом противу сваког оног ко лиферује, за неколико месеци геодетске стручњаке, јер се је тиме огрешио о струку и сталеж. А само се питамо докле ћете Ви нас сматрати ђацима.

6). „Огледало је наш Гласник“. Гл. Управа и Уредништво и усмено и писмено и преко Гласника чинило је апел и чини га у жељи да окупи све геодетске снаге око тог једног геодетског часописа. То се је донекле успело, изузев оне који мисле да се без њих неможе и да они буду сами и писци и уредници. Уредништво је са одлуком Скупштине задовољно, оно се труди да сарадника буде што више, а верујте саветници ван удружења и скупштина нису неминовни. Стојимо на принципу да све донде док је стање код нас овакво какво јесте, неможе се сасвим ни удружење, ни појединац сасвим посветити струци. Радујемо се што ћете сад Вашом сарадњом учинити да буде равни сличним стручним часописима на страни, разуме се да је овде реч само о чисто стручној и техничкој страни. Немојте нам узети за зло, што ћемо учинити једну констатацију да од свих подписника, поменутог летка никад нико ништа није написао. Сво знање задржали сте за себе, али још није доцкан, Ви имате мало више времена, јер ми геометри чекамо на своје шефове и бивше професоре да они нам пружају зраке најновије геодетске светлости. Странице Вашег Гласника чекају на Вас.

Можда мислите да су формуле неминовне, па макар то били и преписи, па добро, нека буде и тако, али само онда кад смо материјално осигурани и кад наш сталешки углед буде уздигнут на достојну висину, онда ће струка сама по себи напредовати, јер нам неће глава бити заузета за минимум егзистенције.

7.) Професорска питања увек су лака, а ђачки одговор увек тежак. Дозволите да за један моменат измењамо улоге само у питањима и одговорима. Зашто нисте чланови Удружења, које годину дана апелује на све стране да окупи

све што је геодетског стручњака у земљи у једну јединствену организацију? Ви који сте апатичнији нисте чланови, после уједињења, зашто нисте искрено приступили, јер сви неспоразуми и несугласице ликвидирани су на самом конгресу 1932. год., и на основу чега сте могли закључити да управа неће поћи правим путем кад нико ни један од чланова данашње управе, није био раније члан Гл. Управе? Заиста апелујете на нечланове и јели због тога што су се они који су у удружење сложили да ми помогнете? Зашто сте летке упутили баш у моменту кад су сви геометри били у покрету према распореду рада, а не раније док су секције и оделци на окупу. Зашто и на основу чега ви који нисте чланови и Ви који сте чинов. по кат. управама, и ви који у опште не радите у на новом премеру, Ви који нисте државни чиновници тврдите да је паушални систем добар и да нам је геометрима добро. Како је то могуће да те летке у Дринској, Дравској Савској и Дунавској Бановини тај Ваш, другарски осећај не подпомаже, већ сте из управа ново основаних? Каква Вам је голема невоља да трошите новац и чији кад су вам врата удружења отворена, а Гласник чека већ друге године на Вас? Напослетку реците нам да Вам потписи за што друго не требају, па да Вам их сви пошаљемо. Све летке базирали сте на осећањима, души и моралу, а кад упућујемо овакве летке дали се осећање душе и морал мења?

„Ко на увреде и клевете одговара мржњом, биће бедан“. Може бити г-до да Вам није познато да један афекат може бити уништен само другим јачим од њега па Вам то и препоручујемо. Зато г-до изволите постати прво чланови, онако како правила предвиђају, сву вашу неумесност, заборавност па и грехе које чините остраните, јер није ни логично, ни социјално, нападати рад Удружења и конгреса где сте водили и где водите пасивну резистенцију седите скрштених руку, а сад подржавате темељ туђе зграде. Ми Вам праштамо, али знајте да ћемо у исти мах бранити себе, своја права и чувати своје интересе.

Сетимо се да су Управа и Удружење два различита појма. Удружење као целина је као неприкосновна, а Управа је једногодишњи израз већине, а ко жели да заузме то место, да дође на чело друштва, мора бити прво члан, мора познавати правила, и бар обећати да ће их се придржавати. Не заборавите да немате ни законског и ни моралног права за

то, а ви сте се заборавили и отишли толико далеко, да подривате темеље, вашег сопственог удружења, да рушите једну саздану целину. Седам стотина геометара протестује противу таквог поступка.

Сетите се да моћ појединца ограничава моћ целине а да би закони били излишни кад би људи били паметни.

Доста нам је било прошлости. То вам је наш савет, наша другарска реч, наша опомена, наш позив, али и одговор нас геометара, одељака и секција па и Гл. Управе.

В Е С Т И

Катастарска управа за град Скопље

Г. Министар финансија, на основу Закона о организацији финансиске управе решио је да се образује катастарска управа (за град Скопље, која ће се сместити у просторије Суда општине града Скопља са задатком да одржава и обнавља катастар земљишта за општину града Скопља.

Именовање нових в. д. шефа среских кат. секција

Г. Фалатов Иван и Кожуљ Мирко, именовани су за в. д. шефова среских кат. секција за срезове моравички и ариљски.

Постављање чиновничких приправника

Димитријевић Гаврило, Фриц Игнације, Бошковић Раде, Мехмедбашић Есад, Жупанић Иван, Капетановић Мехмед, Исаиловић Славомир, Чоходаб Ахмед, Јаковљевић Драгољуб, Гаћеша Славко, Мијушковић Драго.

† Бралислав Ж. Војиновић

У Селевцу 25 марта 1933 године. Умро је од туберкулозе Бранислав Војиновић — геометар.

Покојни Војиновић рођен је у Се-

левцу, срез јасенички, год. 1909, где је свршио основну школу. Шест разреда гимназије свршио је у четвртој београдској гимназији. Год. 1930 дипломирао је на геометарском отсеку, државне средње техничке школе, ступио је на службу код Одељења катастра и државних добара и постављен је при кат. секцији у младеновцу, а доцније у Смедеревској Паланци. Тешка и неизлечива болест туберкулозе узела је маха и свалила га у постељу. Целу 1932 године боловао је и био на лечење. После више од једногодишњег боловања подлегао је у најбољим својим годинама, задајући свој породици тежак удар. Тешки удес судбине, воља Свевишњег ево и овог пута трже из наше средине једног вредног и честитог младића, баш у времену кад је сазнао за свет и живот. Поклонимо се сени покојног Војиновића. Слава му.

Организованим и неорганизованим геометрима и геодетима Краљевине Југославије

Пре кратког времена преплавили су нас летци неких наших „незадовољника“ и колега изван Удружења. Ти летци тдебали би да буду протест противу управе Удружења (нарочито секције Београд). Говори се ту о сплеткама, о раздору, о свему и свачему, Рекао би

човек сироти ти људи како су насели. Заведени су за Голеш планину. Биће да су својим колегама дали поверење и одршене руке, а ови то злоупотребили.

Међутим, за нас који познајемо ствари, тенденција тих летака сувише је прозирна. Да се је толико снаге, воље, напора нерава утрошило на консолидовању прилика у Удружењу, колико се утрошило око издавања тих летака, било би користи. Овако се све то svelo на Силифов посао. Јер стварна је чињеница да Удружење није поњело успех који би нас задовољило. А мислите ке је томе крив? Верујте највише издавачи и потписници тих летака. Њихово апсинирање од рада и пријатељских саветовања у Удружењу, њихови непромишљени поступци на скупштинама, њихово непоказивање воље да се дође до братских споразума врагли су нас натраг. И уместо да ти људи увиде своју грешку и приону на посао, они газу у други грех. Издају летке, купе потписе, организују неке групе изван Удружења, импутирају нам ствари на које ми нисмо ни мислили. Обећују нас да смо подли према својим колегама, да смо у неку руку. завереници против својих учитеља и старешина. То је мало незгодно. То нам личи на денунцирање. А такви послови не чине част ни појединцима, ни целини, ни сталезу, ни струци. Такви тенденциозни покушаји могу довести до гађења оних којима се хтело „угодити“.

Ми се не бавимо стварима које нам се инпутирају. Наш је циљ прогрес Удружења и појединца и изнад свега прогрес струке, прогрес Отаџбине. Ми се дивимо онима који су несечично створили и подигли нашу струку и наш сталез. Њихов рад никад нећемо забравити. Њихове бразде никад се неће избрисати. Али ми смо млади, снажни, жељни рада и не можемо се задовољити посматрањем и стајањем скрив-

тених руку. Њихове стопе показале су нам пут. Сад нам требају њихови савети и надзор. Они су свакако убеђени у наше честите намере и жеље. Лекције „незадовољника“ биле су непотребне.

Варају се те драге колеге, ако мисле да нас у својој раду руководе болесне амбиције. Пре би се то могло пребацити њима. Јер моји другови и ја, готови смо препустити вођење послова Управе онима који ће више урадити. Онима који неће гледати сопствене интересе. Онима који уживају поверење геометара. Онима који хоће јединство наших снага. Онима који раде на просперитет Удружења. Његовим члановима који воде легалну борбу у самом Удружењу, а не изван њега. Према томе илузоран је био њихов поклич да се „вођење послова уступи способнијим“.

Наше су тежње далеко од раздора и стварања противничких табора. Удружење није мизантропски монопол неколицине. Оно је заједничка тековина и будућност. Врата Удружења су широм отворена свима члановима, геометрима и геодетима. Па нас боли зашто те колеге не дођу и своје тежње и захтеве не изложе. Онда да заједнички запнемо и подигнемо Удружење. Тиме и нас саме. Споредно је који ће бити чланови управе. Главна је не радити закулисно, неколегијално. Радити братски промишљено и несечибно. У то име нека нам дођу све колега. Они су нам драги. Ми их статрамо што и себе. То што су се мало испричали није неопростиво грех. Неопростиво било би њихово даље беспотребно тумарање, спречавање разборитог рада и расpirивање мржње. Надати се да ће се тиме престати. Ми смо једно исто. Наша је будућност заједничка. Наша је судбина повезана. Ово овако даље не вреди. Зато сви организовани и неорганизовани геометри и геодети на окуп!

Удружење ће Вае братски загрлити. Онда ћемо заједнички поправити што не вреди. У то име добро нам дошли!

15-V-1933 у Крушчици (срез ариљски)

Владимир Н. Лековић
претседник управе удружења геометара и геодета
Секције — Београд

Старе методе

Молимо Уредништво да на сваки начин нађе места у идућем броју „Гласника“ за овај одговор на „јадиковања“ поједине госпде, која нису могла присуствовати конгресу геометара у Љубљани.

Сам проглас почиње са „Колеге и колегинице!“

Доро, то се може разумети, али после тога долази тужакање, јадиковање, на које смо већ навикли од стране те „пробућене госпде“. Мислимо се и мислимо и кад смо се дубље упустили у студирање тога прогласа, на крају смо узвикнули „Еурека“ и открили смо да та господа желе само да појачају нашу међусобну љубав, дружељубље, пажњу и симпатије и ништа више!

Па ко им то брани? То им на крају крајева као колегама и члановима Удружења и сама друштвена правила налажу!

Употребили су сва знања, сву своју речитост, све своје песничке способности, набрајави су неки „бродови“, нека узбуркана „пучина“ и „пристаништа“ и „крманози“ и т. д. и т. д.

Насмо ми госпдо нека поморска Академија, нити пак Ђачки клуб, у коме такмиче, ко ће кога надмудрити, ко ће бити бољи стихоклепац, него смо чланови једног позитивног Удружења са својим циљем и дужностима! Ми смо организација, која иде напред и која ће напредовати, ако се ми сви и ми и Ви „побућени“ једанпут сложимо и почнемо још интензивније да радимо на свима пољима наше струке!

Позивате се на дружељубље, жалите се на поцепане редове, ко је узрок томе.

Баш Ви госпдо!!

Зашто тај проглас? Чему да служи? Ваљда појачавању међусобне љубави, пажње и потпомагања?

Сигурно не!

Жалите се да Главна управа ништа не ради. Видели смо и Вас на послу.

Наше колеге и колегинице, наши другови који су били случајно и привремено Ваши чланови, добро су се осведочили у Вашу другарску љубав, па су решили и дошли до закључка да не треба никад више и ником ништа поверовати, ни прогласима, ни обећањима па ни претњама!

Баш са последњег геометарског конгреса у Љубљани, за кога су сви колеге делегати из свих бановина, па и многи признати стручњаци из многих крајева изјавили, да је то био први радни конгрес од постанка удружења баш са тог конгреса, кажемо су колеге који су били присутни повели најлепших успомена и велику наду у будућност нашег удружења, верујући да се у „крманоша“ може имати пуно поверења!

Зашто ће драга пробућена господа Ваш проглас код колега постићи сасвим други резултат, уродиће другим плодом, него што сте се Ви надали! Даће им више воље и снаге за рад, не на цепању, као што га Ви спремате, него за заједнички рад на јачању и утврђивању наше заједничке велике зграде која се зове:

*„Удружење геодетара и геодета
Краљевине Југославије“*

А Вама, госпдо бих препоручили овако пријатељски и другарски да се мало стрпите, ако имате намеру да постанете један: Претседник главне Управе, један секретар и т. д. можда ће доћи и Ваших „пет минута!“

Извештај из канцеларије главне управе Удружења геометара и геодета

Даље именована лица, а која су потписала познати летак, нису чланови Удружења геометара и геодета.

Милеуснић Никола, Васиљевић Радован, Мигајнер Винко, Живанчевић Будимир, Бојић Никола, Крстић Добривоје, Димић Живота, Ђукановић Стеван, Павловић Љубомир, Милојевић Стеван, Радуловић Сава, Плацеријано Оскар, Густав Ралк, Шобат Милан, Тодоровић Љубисав, Чичић Јован Оклапић Јосип, Марић Јован, Саташевић Милан, Махула Славко, Ајвазовић Михаило, Јеић Илија, Трифковић Светозар, Димитријевић Милорад, Мехел Томо, Беговић Јасуф, Милић Стјепан, Васић Бошко, Јаиковић Живота, Чололовић Новица, Досковић Радослав, Супанчић Антон, — док остали потписници воде се само формално по списковима, а нису платили чланарину за 1922 год. ни 10% од свих потписника Главна Управа, позива именовану господу, да изволе првобитно посатити чланове удружења, а после, у смислу правила, а тек кад будете чланови, слободни сте и критиковати рад Удружења и вршити промене јер ми не сумњамо у ваше способности. Тиме ће се број чланова Удружења повећати, на задовољство Удружења.

* * *

Чланак „Писмо онима који су потписали познати летак и онима који га мисле потписати“, од г. Мила Сосе, услед великог броја личних одговора неможе се штампаги.

Чланак г. Османа Трула; „У атару Истине“ из истог разлога неможе се пустити у Гласник. Чланак „Старе методе нови људи“. Услед сувише претераног напада и личног вређања тако потписан под шифром „В“ — неможе се пустити у лист. Чланак „Порука побуђеним“, тако јер нема места у овом броју Гласника.

Званичне одговоре секција и одељака у којим се изражава цуно поверење раду Гл. управе налазимо за сходно да Вам се сахвалимо, али места у Гласнику нема.

Унапређења:

За Саветнике Министарства Финансија; оделење Катастра и Државних Добара 4 положајне групе другог степена унапређени су Виши секретари 5 положајне групе.

Омерзу Фрањо, Весел Стјепан, Костић Стеван, Милеуснић Никола, Шетина Фрањо, Сиришчевић Богомил, Бриншек Ставко, Дујић Антон.

Чланак колеге Распоповић Драгише изићиће у наредном гласнику ради коректуре.

Чланак „Задружна свест код геометара под потписом: П. Р. биће објављен у идућем броју пошто је прекасно стигло за овај број. —

Из Главне управе

Од скупштине па до данас скоро ни једна секција није доставила ништа новца Гл. управи.

Умољавају се секције да орговоре својим обавезама. ЦеЗокупан рад је у застоју из чисто финансиских разлога. Гласник и ако штампан не може да се раздели. — Интернационалној федерацији удружења геометара није послат улог за 1933 год. нити пак ће се моћи послати делегата.

Апелујемо на колеге и молимо их да омогуће рад Управе и Секција.

Број чековног рачуна Главне управе је 53233.

Конгрес Југословенских и свесловенских инжењера

У Београду је о Духовима одржан читав низ манифестација југословенског и свесловенског инжењерства. Првог дана духова отворио је први Југословенски конгрес примењене хе-

мије и технологије. Истог дана отворена наша прва земаљска хемискее и шехнолошке радиноши; Другог дана духова отпочела је рад федерација свесловенских ножињера: У 10 часова отворена је свечана седница редовне главне скудишшине Удружења југословенских инжињера.

Први југословенски конгрес примењене хемије и технологије

У 9 часова, у дворани старе универитетске зграде инж. г. Томић Душан, декан беогр. техн. факултета отворио је конгрес. Након поздрава и засланика и присутних г. Томић је подвукао неисмерну корист, од оваквих конгреса, на којима се састају научни радници, да заједнички потраже решења проблема од великог интереса и за науку и за привредни развитак земље. Индустриска предузећа не могу више бити без високо образованих стручњака у својој управи. После г. Томића говорио је инж. г. М. Кановић, претседник клуба инж. хемичара и технолога, који је између осталог рскао: Наша млада индустрија и занатство торају одржавати теже везе са стручњацима. наука је у сталном развитуку и сваког дана налази нове примене. Ми нашим радом морамо улити поверење индустрији и велику улогу хемије и технологије — проф. г. Владимир Његован, декан. загреб. техн. факултета, Д-р. Леко и ите хемиског друштва, г. Подхорски, претседник гл. управе Удружења инж. и архитеката. Конгрес је затим посетио изложбу, која је била изненађење, јер је на њој

први пут приказано, шта све наша домаћа индустрија може да да и шта је дала.

Тиме је завршено отварање конгреса.

После подне и другога дана нављен је рад по секцијама. Прочитани су и продискутовани поред осталог и ови стручни референти: о егзактности х тиско-аналитичкиа модела; о тешким металима у природним минералним водама; о номенклатури и класификапији лековитих блата; о оплемењивању сировог сојиног зрна за људску храну; о стакларској индустрији у Југославији; о употреби наших домаћих производа за деколорисање и рафинирање минералних уља; о фабрикации штирка; о теоријама вегетабилног штављења; о организацији заштите за цивилно пљчанство од навале са хемиским отровима и запаљивит сретствима; о заштити од загушљивих гасова у индустрији и рударству; о образовању комитета стручњака за заштиту цивилног становништва од хемиског рата; о горивима Југославије; о нашим истраживањима; о оплемењивању угљена Дравске бановине; о наслагама битуминезних шкриљаца у источној Србији; о електрофикацији наше земље; о рационаиној употреби домаћег горива за централно грејање; о челнку који не оксидише; о домаћем грађевном материјалу; о квалитету камена београдске општине; о хемиској терминологији, проблему беспослице, стварању савеза хемиских друштава.

Након прочишаних рефертша до-несена је резолуција.